

FLASHBACKS OF MEMORIES GONE BY

by Ernie C. Turla, May 15, 2006

w/ Capampangan version by Mar M. Franco
w/ Visayan version by Manuel Lino G. Faelnar

The glistening dew on a garden spider's web
reflecting the resplendent sunlight on a cool early morning
The gentle breezes whispering their notes
on boughs in harmonious duet with cicadas there that sing

*[Ing kikinang a ambun kareng bale babagwa ketang ardin
kakablas keng makule aslag ning aldo neng abak maranun
Ing malumeme tyup ning angin anti yamong bubulung nota
kareng sanga at makipag-dwetu kareng kuliglig a magkanta]*

*[Gasinaw-sinaw nga yamog sa lawalawa
Ga-aninag sa masilak nga sinag sa adlaw sa mabugnaw nga kabuntagon
Huumok nga hoyohoy nagahunghung sa ilang mga tingog
Ibabaw sa mga sanga nakig-duyog paghuni sa mga gangis nga nagalaylay]*

The sight of darning needles hovering over a grassy meadow
where little grasshoppers idly frolic in sweet abandon
The magical scene of a wonderland by night
when a host of lightning bugs put on a show for fun

*[Ing panakit kareng tulang karayum lilibad keng marikut a marangle
nung nukarin deng lipaktung mamyalungan lang alang pimalemale
Ing mala-enkantada at makapagmulalang mayayakit neng bengi
neng deng pulutung alipatpat masaya lang mamyalungan at palage]*

*[Nakita mga alindahaw nagalupadlupad ibabaw sa kabalilin-an
Diin ang mga apanapan nagalumpatlumpat sa matam-is nga patinunot
Ang malamaton nga larawan sa usa ka yutang katingalahan sa gabi-i
Nga usa ka kadaghanang aninipot nagpakita og talanawon alang lang sa
kalilingawan]*

The redolence of joy brought by sampaguitas in bloom
And the ilang-ilang leis that freshen the air with fragrance
The laughter from striplings catching mudfish in a brook nearby

The chirp of church birds scampering on tinted window panes

*[Ing banglu at tula a babie ring masampagang sampaguita
At kwintas ilang-ilang a magpapresku't magpabanglu keng angin
Ing sagacgac da reng baintaung manimang bulig keng sapa
Ing kainge ra reng denas pisamban sigpo-sigpo keng salamin awang]*

*[Kahumot sa kalipay nga gidala sa nangamulak nga sampaguita
Ilang-ilang nagapatam-is sa hangin sa ilang kahumot
Talidhay sa mga batan-on nga nangisda og haloan sa duol nga sapa
Ang tuwit-tuwit sa mga langam sa simbahan nga nagakapagkapag sa mga
tininang bildo sa mga bintana]*

The sight of monarch butterflies fluttering on fields and gardens,
And of dashing bumble bees that buzz their way through flowers
The crowing of roosters heralding the dawn of another day
The sound of serenades a quiet evening quite oftentimes offers

*[Ing panakit kareng mariposang kareng marangle at ardin sula-sulapo
At mangalagung bwang a bubwang kareng sampaga dang susuluran
Ing pamagpalpatuk da reng tatyong neng yabisa ra ing mumunag a aldo
Ing swala ring arana a maralas nang yampang ning taimik a kabengyan]*

*[Talan-awon nga mga dalagkong alibangbang nagalupad lupad sa balilihan
ug mga tanaman,
Ug mga buyog nga madasdason naga daguhong sa ilang agi ngadto sa
kabulakan*

*Tuktuga-ok sa mga sunoy naga butyag sa kaadlawon
Tingog sa harana, samga gabi-ing malinawon kadaghan uyamot madunggan]*

The rural smell of carabao dung laid near a neatly piled haystack
behind which stands a modest paradise of bamboo and nipa palms
The awesome feeling up on a hill overlooking the vast fertile plain
that flourishes with everything from camotes to sugar cane

*[Ing bau ning taklang damulag king pangulu a misapwak lele ning are
makabuntun
Keng kagulitan na ating malating paraisiong gawa keng pinaud at kwayan
Ing makalulang panandam babo talimunduk kabang lalon ing matabang
capatagan
a menyampukaki king nanu ngan manibat king kamuti angga na king atbung
tenam]*

[Kahumot nga ilayanhon sa abuno sa kabaw nga gibutang duol sa kaliro nga kumpay

*Nga sa luyo ni-ini gatindog ang maulay nga langitnong kawayan ug nipa
Makataha nga pagbati sa tumoy sa buntod nga nagatan-aw sa dakong
mabungahong kapatagan*

Nga nagalambo sa tanan gikan kamote hangtud tubo]

The mouth-watering scent of hot *œpan de sal* from a bakery shop

The savory taste of raw crab pickled in brine and oh how so soothing

The fresh milk in a bottle corked with a rolled-up singed banana leaf

Those delightful burps from sarsaparilla root beer I'd been gulping

[Ing makakayat wawang bau da reng mapaling pandesal keng panadiryá

Ing malat-alat dang lasa reng burung talangka king dila makayama

*Ing sagiwang gatas keng boti a simpalan makabalibusung bulung sagin a
selaban*

Ing makakuswelung tigab keng sarsaparilya a sadya kung inuman]

*[Makapalaway nga kahumot sa init nga pan de sal bag-ong gikan sa
maghuhudno*

Makapahinam nga kalami sa kinilaw nga kasag ug pastilan ka makahuhupay

Sa dalisay nga gatas, binotilya ug sisungsungan og dahon sa saging

Kadtong laming panug-ab sa cerveza sarsaparilya nga akong gipangtungab]

The sound of raindrops as they pitter-patter on the rooftops

The thoughts of nice people I happened to cross paths with in life

The smiles of old familiar faces, all the friendships I treasure so dearly

The fiestas with carnival rides, beauty queen shows, and street parades

[Ing lalagusgus a patak ning uran a kakalantug kareng bubungan

Ing pamanisip kareng mayap a taung misan akatagmu ku king dalan

Ing timan ding dating kakilala, ing pamaki-kaluguran tibubus kung pakamalan

Deng pyestang ating mialiwang sasaken, parada at ligligan king leguan]

[Tagaktak sa ulan nga gapatakpatak sa mga atop

Paghinumdom sa mga maayong tawo nga natagpuan sa kinabuhi

Mga pahiyum sa mga daan ug sinati nga mga dagway, ang tanang mga

paghigalahay nga akong gimanggad

Mga fiesta ug sakyanan sa karnabal, mga pasundayag sa mga maanyag nga

dalaga, ug mga parada sa kalye]

The majestic view of Mt. Arayat each time I take a little trip

And of the old Pampanga River where I have sailed many a time
The verdant fields, all too common and yet so much apple to the eye
The wet and dry seasons so favorable to my understanding mind

*[Ing malagu nang aske ning Bunduk Arayat balang lulwal kung mamasyal
Metung pekatandang marakal a alamat e kinupas keng agus ning panaun
At ing matwang Ilug Capampangan a pipimangkan kung pane kayabe ring
kaluguran*

*At ing berding marangle makapadurut, a pagkasakitan kung king rima
ilarawan]*

*[Hari-anong talanawon sa Bukid Arayat nga kanunay makita matag gamay nga
panaw*

*Ug ang daan nga sapa Pampanga River diin kadaghan ko milawig
Mga malunhaw nga umahan, sagad kaayo apan hingugma ug minahal
Panahon sa tigulan ug tig-init nga mi-angay pag-ayo sa akong mauyonon nga
salabutan]*

All these so nostalgic and so evocative to the heart and soul
As I reminisce with fondness what used to be a part of life and space
Back in the old pastoral country that nurtured me in my early existence
Now preserved in a bottle, that time while I'm alive, can never erase

*[Deting mangasayang milabas babie lang tula at lugud keng pusu ku't kaisipan
Neng masaya kung gugunaman ing sablang meging parti ning bie kung
delanan*

*Ketang pulung pastulan king pangulu a sinese kaku ketang kakung kayanakan
Ngeni maka-patiga keng boti at kabang mabie ku e na mabura kapilanman.]*

*[Kining tanan, kamahidlawon ug ka mapukawon sa kasingkasing ug kalag
Adtong paghinumdum nako sa dakong kawili kadtong nahiapil, nasakop sa
kinabuhi ug lugway sa panahon*

*Pagbalik sa daan nga banikanhong yuta nga naga-alima kanako sa kabuntagon
sa kinabuhi*

*Karon gi-ampingan sulod sa botilya nga samptang buhi pa ko, dili gayud
mapapas]*

**[Ernie Turla > Defenders of the Indigenous Languages of the Archipelago
m.facebook.com/groups/164577200267177](https://www.facebook.com/groups/164577200267177)**